

Относно: Прилагане на чл.90, ал.1, т. 4 от Закона за обществените поръчки

Разпоредбата на чл. 90, ал. 1, т.4 от ЗОП дава правно основание на възложителите, в случаите, когато поради наличие на непреодолима сила не могат да се спазят сроковете за провеждане на открита или ограничена процедура или на процедура на договаряне с обявление, да възложат обществената поръчка чрез процедура на договаряне без обявление.

За прилагането на чл. 90, ал. 1, т.4 от ЗОП е необходимо да са изпълнени едновременно следните условия:

- наличие на събитие, което има характер на непреодолима сила;
- в резултат на събитието се налага спешно провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка;
- характерът и последиците на събитието правят невъзможно спазването на сроковете за провеждане на открита или ограничена процедура или на процедура на договаряне с обявление.

Законът за обществените поръчки не съдържа определение на понятието «непреодолима сила». Съгласно чл.45 от ЗОП за всички неуредени въпроси, свързани със сключване, изпълнение и прекратяване на договорите за възлагане на обществени поръчки се прилагат разпоредбите на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите.

В тази връзка, в чл. 306, ал. 2 от Търговския закон се съдържа легална дефиниция на «непреодолима сила». Според цитираната разпоредба това е непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер. Събитието е непредвидимо, когато има случаен характер т.е. възложителят не е могъл и не е бил длъжен да предвиди настъпването му. Събитието е непредотвратимо, когато последиците или резултата не могат да бъдат избегнати от възложителя.

В съдебната практика природните бедствия се квалифицират като «непреодолима сила» (Решение №579 от 17.04.2003 г. по гр.д. №1329/2002 г., V г.о. на ВКС, Решение №282 от 11.01.2005 г. по адм. д. №9036/2003 г., I отд. на ВАС и др.).

Следва да се има предвид, че процедурата на договаряне без обявление се прилага само, ако са изпълнени изрично изброените в закона предпоставки, една от които е наличие на непреодолима сила. В този смисъл, възложителите следва внимателно да преценяват във всеки отделен случай дали са налице предпоставките, които обосновават прилагането на тази процедура.

Съгласно чл.91, ал.1 от ЗОП, възложителят е длъжен в решението за откриване на процедура на договаряне без обявление да посочи мотивите, довели до избора на тази процедура, както и да осигури доказателства при проверка на контролните органи.

Когато стойността на поръчката е под определените в ЗОП прагове, тя се възлага по реда на Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП). Наредбата съдържа аналогична разпоредба на чл. 90, ал. 1, т. 4 от ЗОП – това е чл. 53, ал. 1, т. 4 от НВМОП. Условието за прилагане на тази разпоредба са идентични с тези, при които се прилага чл. 90, ал. 1, т. 4 от ЗОП.